

فرایند مطالعه:

(اهمیت پیش مطالعه)

برای یادگیری بهتر آسانتر و عمیق تر و در عین حال سریعتر چه کارهایی باید کرد و چه کارهایی نباید کرد؟ آیا شما تا به حال به مطلبی درباره این موضوع برخورد کرده اید؟ به نظر شما چه کارهایی می توان انجام داد؟ آیا اصلا این کار در مورد شما شدنی است؟ یادگیری یک موضوع آنی و لحظه ای نیست. یادگیری یک فرایند تدریجی است. کم کم اتفاق می افتد. مانند ساختن یک اتوبان یا یک برج می باشد. حتی برای یادگرفتن یک کلمه هم شما باید این فرایند را طی کنید. وقتی این مسیر را به درستی پیمودید آن وقت از نتیجه شگفت انگیز خواهید شد. خواهید دید که یادگرفتن چقدر لذت بخش آسان و سریع اتفاق می افتد. هر امری هم که لذت بخش جلوه کند انسان را به سوی خودش جذب و جلب می کند. پس سعی کنید که مراحل کار را به خوبی یاد بگیرید و مهم تر این که به آن " عمل کنید "

دوستدارانم،
میکردارنیت.

عظمت زندگی به عمل کردن است و نه به دانستن.

اولین کار چیست؟ چه چیزی باید انجام داد؟

اولین کار دقیقا قبل از شروع کلاس یا مطالعه می باشد.

یک دانش آموز قبل از آنکه وارد کلاس شود یا قبل از اینکه به مطالعه کتابی بپردازد باید چند کار کلیدی و مهم انجام دهد که تاثیر به سزایی در کل فرایند یادگیری دارد و کار را بسیار آسان می کند.

سؤال کردن: از خود پرسید این مطلب در مورد چیست؟

ترسیم کلیات. منظورم اسم کلاس نیست. کلاس ریاضی یا علوم یا مثلا کتاب شعر فلان شاعر بلکه موضوع خاص آن جلسه درس یا در مورد خواندن یک کتاب موضوع آن کتاب یا آن بخش است. با توضیح بیشتر متوجه موضوع می شوید: فردا من درس ادبیات دارم و جلسه اول هم است. من باید بدانم که این کتاب چه مواردی از ادبیات را می خواهد بیان کند. پس از خودم چند سؤال می کنم یا آنها را در یگ برگه کوچک یادداشت می کنم (حتما سئوالات خود را یادداشت کنید)

- ✓ موضوع درس چیست؟ به دنبال پیدا کردن جواب بر می آیم
- ✓ آیا قبلا در این مورد مطالبی به گوشم خورده است؟ کمی فکر می کنم. بله یا خیر
- ✓ اگر جواب بله است در ذهنم به کنکاش مطالب گذشته می پردازم و هرچه که یادم می آید را یکبار مرور می کنم.
- ✓ آها یادم اومد. یکبار در تلویزیون فردی درباره این موضوع صحبت می کرد و من هم شنیدم یا قبلا با فلان معلم مقدماتی درباره این موضوع را خوانده ام یا هر چیز دیگر.
- اکنون به سئوالات پیشرفته تر بپردازید.
- صفحات کتاب را یک نگاه اجمالی بیندازید.
- مقدمه کتاب را بخوانید. اگر کتاب عکس یا آمار و ارقامی دارد به آن یک نگاه جزئی بیندازید.
- بعضی کتابها دارای مقدمه هستند آن را بخوانید.
- بعضی کتابها یک قسمت مهم دارند: سئوالات هر بخش.
- حتما سئوالات کتاب را بخوانید.

این سئوالات به شما کمک می کنند تا با ذهنیات نویسنده آشنا شوید و بدانید بعد از خواندن این کتاب چه معلوماتی باید به شما اضافه شده باشد.

سئوالات را به دقت بخوانید. مرتبا در پی ایجاد سؤال باشید. منظور از این مطلب چیست؟ این کلمه چه معنی می دهد؟ ارتباط این مطلب با مطالب قبلی و بعدی چیست؟ و .....

هر چه سئوالات شما بیشتر باشد فرایند یادگیری سریعتر و عمیق تر و جالب تر خواهد بود. فرق جوینده دانش با بقیه در همین نکته نهفته است. جوینده دانش سؤال دارد و برایش سئوالات زیادی ایجاد می شود. شما سرکلاس حتما به این موضوع برخورد کرده اید که دانش آموز قوی تر و درس خوانتر از معلم سئوالات بیشتری می پرسد پس سؤال کردن دریچه ای است که شما را با دنیای جدیدی آشنا می کند. و هر چه سئوالات شما بیشتر باشد یادگیری شما هم بهتر خواهد بود

اگر مهارت ایجاد سؤال در شما وجود ندارد اصلا نگران و دلسرد نباشید. پیدا کردن سؤال یک امر مادرزادی نیست شما هم می توانید به این مهارت مهم دست پیدا کنید. در مراحل اولیه حتی پیدا کردن یک سؤال هم خوب است. سؤال شما در این مرحله لازم نیست منطقی و درست و پخته باشد. هر سئوالی که به موضوع ربط پیدا کند خوب است حتی اگر خنده دار باشد. فقط سعی شما بر این باشد که سئوالات بیشتری ایجاد کنید. بعد از مدتی در این کار حرفه ای می شوید و این کار را خیلی راحت انجام می دهید و می توانید از یک موضوع سئوالات زیادی در بیآورید.

گفتم فرایند یادگیری دقیقا از کی شروع می شود؟ این کار دقیقا قبل از شروع کلاس درس و در مورد خواندن یک کتاب قبل از خواندن کتاب شروع می شود. شاید از شنیدن این مطلب تعجب کرده باشید. هر چقدر قبل از درگیر شدن

مستقیم با یادگیری، آماده باشید احتمال اینکه مطالب را با درصد بالایی یاد بگیرید بیشتر است این مطلب را هرگز فراموش نکنید. اما اولین مهارت را چه بنامیم؟ این مهارت را پیش مطالعه می گویند که شامل چند روش مهم می باشد.

اما چرا پیش مطالعه اهمیت دارد؟

شما در این مورد چه فکر می کنید؟ اما اهمیت پیش مطالعه از نظر محققین و دانشمندان که در این زمینه کار کرده اند: (تعدادی از آنها)

- ۱- آشنایی با اهمیت هر یک از مطالب
- ۲- آشنایی با سختی یا آسانی مطالب
- ۳- آشنایی کلی با مطلب یا مطالب
- ۴- آمادگی برای یادگیری همه مطالب

اما برای پیش مطالعه دقیق چه کارهایی باید کرد؟

خواندن عنوان کتاب یا محتوای جلسه درس: اگر معلمتان درسی داده است حتما به عنوان آن نگاهی بیندازید.

در مورد کتاب:

- ۱) عنوان مولف. مولف کیست؟ چه کتابهایی از او خوانده اید؟ چه سابقه ای از او در ذهنتان دارید؟
- ۲) تاریخ انتشار کتاب. مترجم، اگر کتاب ترجمه می باشد
- ۳) خواندن مقدمه کتاب سئوالاتی که در مقدمه هر کتاب مطرح شده است یا جوابهایی که به سئوالات احتمالی داده شده است
- ۴) چرایی نوشتن کتاب و....
- ۵) فهرست مطالب. ترتیب ارائه مطالب چگونه است؟
- ۶) سازمان فصول و بخشهای کتاب چگونه است؟
- ۷) خواندن چند صفحه به طور تصادفی. نگاه کردن به

تصاویر.

۷) خواندن ضمیمه ها فهرست مآخذ و مراجع کتاب
۸) خواندن خلاصه و نتیجه گیری و احتمالا سئوالاتی که در پایان هر کتاب موجود می باشد.
این کار را برای هر فصل یا هر بخش تکرار کنید.

بهتر است این عمل را همراه با سؤال انجام دهید تا ماندگتری بیشتری داشته باشد
۹) ساختار و نحوه ارتباط مطالب با یکدیگر چگونه است؟

در مورد کلاسی درس:

معلم در این جلسه در مورد چه عنوانی می خواهد صحبت کند؟ چه کتابهایی را قبلا معرفی کرده است یا خودم قبلا خوانده ام میزان دشواری این مطلب چقدر است؟ نحوه بیان معلم چگونه است؟ این موضوع با مطالب قبلی چه ارتباطی می تواند داشته باشد؟ و.....

به هر حال آنکه سؤال دارد احتمال زیاد

جواب آن را می یابد ولی آنکه سئوالاتی ندارد

چه؟ سعی کنید همیشه و در همه مراحل

زندگی از دل مطالب سئوالات زیادی در

پیاورید.

سبقت کلاس

ضرورت

واهمیت پیش

مطالعه

کاری از:

واحد مشاوره

دبیرستان دوره اول متوسطه علمی